GNY GORNITZKY THERE IS ALWAYS A WAY

מימון ובנקאות

עדכוני חקיקה
רגולציה ופסיקה

משרד גורניצקי

גיליון ראש השנה תשפ"ה

יוני עד אוגוסט 2024

חברות וחברים יקרים,

אנו מתכבדים להביא בפניכם, לפי מיטב המסורת - דקותיים לפני השנה החדשה, את הניוזלטר של משרדנו בתחום הבנקאות והמימון הכולל עדכוני חקיקה, רגולציה ופסיקה עבור החודשים **יוני עד אוגוסט 2024.**

כמה מילים בנימה אישית: שנה קשוחה עברה ועדיין עוברת עלינו. מלחמה קשה שנכפתה על עמנו. חטופינו האהובים כבר כמעט שנה בעזה. אנחנו קוברים את יקירינו ומנסים לשקם את פצועינו, ואחינו ואחיותינו, בנינו ובנותינו שומרים עלינו בזמן זה ממש בכל החזיתות, ביבשה באוויר ובים.

נתפלל אם כן ונאחל מעומקא דליבא שהשנה החדשה תבוא עלינו לטובה ולברכה, לששון ולשמחה, שהחטופים יחזרו אל חיקנו משבי האויב, שחיילנו האהובים ישובו בשלום לביתם ולא פחות חשוב - שיהיה שלום בינינו! שנראה כל אחד במעלת חברו, שנהיה נדיבים זה לזה, מפרגנים, סלחנים, ושנרבה לחייך ולהאיר פנים. עין טובה זה הסוד. אמן!!!

10 YEARS ANNIVERSARY

אלי אליה, ראש תחום מימון ובנקאות

וצוות הידיעון המשפטי*

*חברי מערכת ידיעון מימון ובנקאות: אלי אליה | אורי יצחק | נועה אבן ספיר | חנה אטיאס | אולג זבורוב | עדי לובוצקי | שקד הינדי
עמית גולדנברג | נדב בועזי | יובל יוגב

עדכוני חקיקה

1. הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון - הודעה ללקוח על אודות יתרה בחשבון עובר ושב שאינה נושאת ריבית), התשפ"ד-2024 (מיום 10.6.2024)

נבקש להביא לידיעתכם כי ביום 10 ביוני 2024, פורסמה הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון - הודעה ללקוח על אודות יתרה בחשבון עובר ושב שאינה נושאת ריבית), התשפ"ד-2024 ("**הצעת החוק**").

הצעת החוק מתבססת על נתונים של בנק ישראל לפיהם עולה כי נכון לרבעון הראשון של שנת 2023, קיים סכום של **כ-535 מיליארד ש"ח** בחשבונות עובר ושב של לקוחות תאגידים בנקאיים שאינם מניבים ריבית. על פי הצעת החוק, מוצע לקבוע כי תאגידים בנקאיים יחויבו להודיע ללקוחותיהם על אודות סכומי יתרה בחשבון עובר ושב העולים על 15,000 ש"ח ואשר אינם נושאים ריבית במשך תקופה רצופה של רבעון קלנדרי לפחות. עוד מוצע בהצעת החוק, כי בעת מתן ההודעה התאגידים הבנקאיים יידעו את לקוחותיהם שבאפשרותם לבחון חלופות השקעה.

2. הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים) (תיקון - מסירת מידע על עמלות וריביות בידי נותן שירותים פיננסיים), התשפ"ד-2024 (מיום 17.6.2024)

נבקש להביא לידיעתכם כי ביום 17 ביוני 2024 פורסמה הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים) (תיקון - מסירת מידע על עמלות וריביות בידי נותן שירותים פיננסיים), התשפ"ד-2024 ("**הצעת החוק**").

מכוח סעיף 5א לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981, תאגידים בנקאיים מחויבים לשלוח ללקוחותיהם בתחילת כל חודש קלנדרי הודעה שבה יפורטו הסכומים הכוללים של העמלות ושל הריביות שנגבו מלקוחותיהם בחודש הקודם עובר למועד שליחת ההודעה. הצעת החוק מבקשת להחיל מדיניות זו **גם על נותני שירותים פיננסיים** כדי לייעל את השירות ללקוחות ולהגביר את התחרות בין גופים אלו.

3. תזכיר חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי (תיקון מס' 9) (עיכוב הליכים זמני בהליך הסדר חוב), התשפ"ד-2024 (מיום 4.6.2024)

ביום 4 ביוני 2024 פורסם תזכיר חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי (תיקון מס' 9) (עיכוב הליכים זמני בהליך הסדר חוב), התשפ"ד-2024 ("**התזכיר**" או "**התיקון**"). תיקון זה נועד לעגן באופן קבוע את ההסדר שעד כה הופיע כהוראת שעה, ושנחקק בתחילת שנת 2021 נוכח משבר נגיף הקורונה. יחד עם זאת, התיקון המוצע נבדל מהוראת השעה בכמה היבטים מהותיים ויסודיים, שתכליתם להגן על האינטרסים של הנושים, לספק מענה לבעיות שנוצרו בתקופת יישום הוראת השעה, ולהפחית את החשש מפני ניצול לרעה של עיכוב ההליכים.

על פי התזכיר, מוצע לתקן את חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018 ("**החוק**"), במטרה לעגן בו מסלול שיעודד הסדרי חוב ויאפשר לעכב הליכים משפטיים בתקופת המשא ומתן לגיבוש הסדרי חוב על מנת להגביר את הסיכוי להגיע אליהם ולממשם. התיקון המוצע מעגן בחלק י' לחוק את זכותו של חייב המציע הסדר חוב, בין אם יחיד ובין אם תאגיד, לבקש מבית המשפט סעד זמני מסוג **עיכוב הליכים**, וכן את התנאים שבהם יהיה רשאי בית המשפט להורות על סעד זמני זה. לפי דברי ההסבר לתיקון, הוא נועד לשפר את סיכוייהם של חייבים לאשר הסדרי חוב עם נושיהם, מבלי שהחייב יאבד שליטה בנוגע לענייניו הכלכליים ומבלי שייאלץ להיכנס להליך חדלות פירעון. במקביל, מוצעות בתזכיר הוראות שנועדו להגן על האינטרסים של הנושים, תוך צמצום החשש מפני ניצול לרעה של עיכוב ההליכים.

עיקרי ההבדלים בין התיקון המוצע לבין המסלול שבהוראת השעה, הם כדלהלן:

- **דיוק תנאי הסף לקבלת עיכוב ההליכים – מוצעת מסננת סלקטיבית יותר**: מוצע להגדיר מחדש באופן מדויק יותר את תנאי הסף המאפשרים לבקש את הסעד הזמני ולקבלו. בין היתר מוצע כי הזכות לבקש עיכוב הליכים זמני תיוחד רק לחייב שבמהלך 12 החודשים שקדמו למועד הבקשה לא הוגשה בעניינו בקשה קודמת לאישור הסדר חוב; תאגיד יוכל לבקש עיכוב הליכים רק אם הוא מציע לשמר את עסקו כעסק חי; חייב המציע הסדר שיש לו חובות מסוימים לעובדים לא יוכל לקבל את הסעד אלא אם מובטח ביסוי מלא של החובות האמורים ממקורות הסדר החוב; לגבי חייב שהוא תאגיד או יחיד המנהל עסק – יש אמצעים למימון ההוצאות הכרוכות בהפעלת התאגיד או העסק עד להשלמת אישור הסדר החוב; ועוד.
- **עיכוב ההליכים יינתן רק כאשר יש בשלות והיתכנות משמעותית להסדר חוב**: החייב יוכל לבקש את צו עיכוב ההליכים הזמני אך ורק כחלק אינטגרלי מבקשה שבמסגרתה כבר מפורט הסדר החוב הבשל שהחייב מציע, ולא יהיה מספיק בהצגת מתווה ראשוני בלבד.

- **קיצור תקופות**: מוצע כי בעניינו של חייב שהוא תאגיד צו עיכוב הליכים זמני יהיה לתקופה שלא תעלה על 40 ימים, ובית המשפט יהיה רשאי, אם יתקיימו תנאים מסוימים, להאריך את התקופה האמורה בתקופות נוספות שלא יעלו במצטבר על 20 ימים נוספים. תקופה זו קצרה יותר מהתקופה שנקבעה בהוראת השעה (העומדת על 4 חודשים, כולל ההארכה), זאת כדי להבטיח שהתאגידים שנכנסים להליך יהיו כאלה שההיתכנות שלהם להגיע להסדר חוב גבוהה.

- **הבחנה נכונה בין מסלולי החוק ודיוק המעבר ביניהם**: יתוקן סעיף המעבר בין הליכי הסדר חוב להליכי חדלות פירעון באופן שימנע ניצול לרעה של עיכוב ההליכים, וכן יגשים את כוונת המחוקק בחוק חדלות פירעון המקורי לעודד כניסה להליך חדלות פירעון, במקרים המתאימים, בשלב מוקדם ככל האפשר כדי למקסם את הסיכוי לשיקום. בין היתר ייקבע שמי שמונה כמנהל הסדר בהליך הסדר חוב לא ימונה כנאמן במעבר להליך חדלות פירעון, על מנת להבטיח הפרדה בין ההליכים ולמנוע את התמריץ "הזר" לפתוח בהליך הסדר חוב כדי להשיג השפעה מוגברת על זהות הנאמן בהליך חדלות הפירעון.

- **הוראות מתאימות להפעלה קצרת מועד**: מוצע כי לגבי תאגיד או יחיד המנהל עסק יעוגנו ההוראות הרלוונטיות בחוק לתקופת הפעלה של תאגיד (הוראות חלק ב' לחוק), בשינויים מסוימים ובאופן ההולם תקופת הפעלה זמנית וקצרה יותר, ובכלל כך, עסקי התאגיד יופעלו רק כדי לאפשר את המשך קיומו כעסק פעיל עד לאישור הסדר החוב ובהתאם לתכנית ההפעלה שאושרה.

- **הסדרים משלימים**: במקביל לקידום התיקון המוצע יקודם סט תקנות ייעודי ביחס לסדרי הדין בהליך, המסמכים והפרטים שיש להגיש במסגרת הבקשה; וכן סוגיות הנוגעות לתפקיד מנהל ההסדר.

על פי התזכיר, התיקון ייכנס לתוקף במועד פקיעת הוראת השעה, קרי – 17.12.2024.

4. **טיוטת הצעת חוק הסדרת עסקאות איגוח (תיקוני חקיקה), התשפ"ד-2024** (מיום 21.7.2024)

נבקש להביא לידיעתכם כי ביום 21 ביולי 2024 אושרה בוועדת השרים לענייני חקיקה הצעת חוק הסדרת עסקאות איגוח (תיקוני חקיקה), התשפ"ד-2024 ("**טיוטת הצעת החוק**" או "**החוק המוצע**"). מטרת החוק המוצע היא להקנות ודאות משפטית וכלכלית לשוק האשראי בישראל באמצעות עסקאות איגוח.

על עיקרי הצעת החוק פירטנו בהרחבה בעדכוננו מיום 20 בספטמבר 2023 אשר עסק בפרסומו של תזכיר חוק הסדרת עסקאות איגוח (תיקוני חקיקה), התשפ"ג-2023 ("**תזכיר החוק**"). ניתן לעיין בעדכוננו האמור באמצעות קישור זה.

להלן יפורטו עיקרי השינויים מתזכיר החוק כפי שהוטמעו בטיוטת הצעת החוק:

- נקבע כי לא תיעשה עסקת איגוח אלא בהתאם להוראות החוק המוצע.
- קביעת הגבלות על הנכסים שניתן לאגח:
  - **איסור** על איגוח של הלוואות **המגובות בנדל"ן** (למעט הלוואות לדיור) (כמפורט בתוספת השנייה לחוק המוצע);
  - **איסור** על איגוח **זכויות משקיעים בעסקת איגוח** לפירעון תעודות ההתחייבות המגובות בנכסים (קרי, איסור על עסקת איגוח שנכסים המגבים בה מקורם בעסקת איגוח);
  - **איסור** איגוח נכסים מגבים **שאינם בעלי מאפיינים דומים** זה לזה. לפי החוק המוצע, המונח "**מאפיינים דומים**" הינו לרבות סוג החוזה או החבות שמכוחם נוצרו הנכסים המגבים, המועדים והתנאים לקבלת התקבולים מהנכסים המגבים, סיכון האשראי הכרוך בנכסים המגבים וכן התנאים וההסתברות לפירעון מוקדם;
  - **איסור** איגוח נכסים מגבים **שמקורם בהלוואות אשר הליך החיתום שלהן שונה מהליך החיתום של הלוואות אחרות** שנתן אותו נושה בעסקת היסוד. לעניין זה, "**הליך חיתום**" הוגדר כהליך קבלת ההחלטה למתן הלוואה ותנאי ההלוואה;
  - **איסור** איגוח נכס מגבה **שאינו נקי מכל שעבוד, עיקול או זכות אחרת של צד שלישי** לרבות החייב בעסקת היסוד; ו-
  - **איסור** איגוח נכס מגבה **המותנה בקיומו של חיוב**, למעט חיוב שולי נלווה (קרי, חיוב שאינו מהותי, הנלווה לנכס המגבה ואינו עומד בפני עצמו, ובכלל זה חובת דיווח של הנושה בעסקת היסוד לחייב).
- קביעת חובה (בשונה מנוסח תזכיר החוק המקורי, שקבע **אפשרות בחירה**) לפיה "תאגיד ייעודי" לא יבצע בעצמו את הפעולות הדרושות לתפעול הנכסים המגבים שרכש במסגרת עסקת איגוח, אלא באמצעות תאגיד אחר ("שרת").
- הערה: אנו מקווים שההליכים לאישורה של טיוטת הצעת החוק יסתיימו עד לתום שנה זו – 2024.

5. **חוק הבנקאות (רישוי) (תיקון מס' 31), התשפ"ד-2024** (מיום 22.7.2024)

נבקש להביא לידיעתכם כי ביום 23 ביולי 2024 פורסם ברשומות תיקון מס' 31 לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-2024 ("**התיקון**" ו-"**החוק**", בהתאמה). התיקון כולל הוראות בדבר הגבלת תאגידים בנקאיים מהחזקה מסוימת בתאגידים העוסקים בתפעול הנפקה של כרטיסי חיוב ובסליקה של עסקאות בכרטיסי חיוב ("**חברות כרטיסי אשראי**"). מידע אודות תזכיר החוק ניתן למצוא בגיליון דצמבר 2023 של ניוזלטר מימון ובנקאות.

כפי שפרסמנו בגיליון דצמבר 2023, מטרת החוק הינה קידום התחרות בשוק הבנקאות ושוק האשראי הקמעונאי, וכן חיזוק חברות כרטיסי האשראי כמתחרות לבנקים.

להלן עיקרי החוק:

- בוטל האיסור הקיים על גוף מוסדי גדול לרכוש מבנק בעל היקף פעילות רחב (ראו הגדרה להלן) אמצעי שליטה בחברת כרטיסי חיוב. לעניין זה:
  - "**בנק בעל היקף פעילות רחב**" הינו בנק ששווי נכסיו עולה על 10% משווי הנכסים של כלל הבנקים בישראל (כאמור בתקנות הבנקאות (רישוי) (בנק בעל היקף פעילות רחב), התשפ"ג-2023).
  - "**גוף מוסדי גדול**" הינו כל אחד מאלה: גוף מוסדי שהיקף הנכסים המנוהלים על ידו עולה על 100 מיליארד ש"ח; תאגיד השולט בגופים מוסדיים שהיקף הנכסים המנוהלים על ידם עולים על 100 מיליארד ש"ח; וגוף מוסדי הנשלט על ידי תאגיד כאמור.
- בוטלו האיסורים הקיימים על תאגיד ריאלי משמעותי לרכוש מבנק בעל היקף פעילות רחב יותר מ-10% מסוג מסוים של אמצעי שליטה בחברת כרטיסי חיוב, לשלוט בה או למנות בה דירקטור.
- נקבע כי בנק בעל היקף פעילות בינוני (ראו הגדרה להלן) לא יהיה סולק בעל היקף פעילות רחב ולא ישלוט בסולק בעל היקף פעילות רחב (ראו הגדרה להלן). למרות האמור לעיל, בנק בעל היקף פעילות בינוני שהחזיק אמצעי שליטה בסולק בעל היקף פעילות רחב והפך לשולט בו, מבלי שהגדיל את אמצעי השליטה שלו באותו סולק או בתאגיד ששולט באותו סולק, רשאי להמשיך ולשלוט באותו סולק עד תום **שנתיים ותשעה חודשים** מהיום שבו הפך לשולט כאמור (בשונה מההצעה המקורית בתזכיר החוק שעמדה על **שנה**).
  - לעניין זה, "**בנק בעל היקף פעילות בינוני**" הינו בנק ששווי נכסיו עולה על 5% משווי הנכסים של כלל הבנקים בישראל ואינו עולה על 10% משווי הנכסים כאמור.
  - לעניין זה, "**סולק בעל היקף פעילות רחב**" הינו סולק שסלק 20 אחוזים או יותר ממספר העסקאות בכרטיסי חיוב שנסלקו בישראל על ידי סולקים או מסכום התמורה הכולל ששולם לספקים בישראל על ידי סולקים, בשנה הקלנדרית הקודמת, ואשר מנוי ברשימת הסולקים בעלי היקף פעילות רחב שפורסמה ברשומות (בהתאם לסעיף 29(א)(1) לחוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום, התשפ"ג-2023).
- עוד נקבע כי בנק בעל היקף פעילות רחב ששלט או שהחזיק אמצעי שליטה בחברת כרטיסי חיוב ערב יום התחילה (30 בינואר 2023, בהתאם לתקנות הבנקאות (רישוי) (בנק בעל היקף פעילות רחב), התשפ"ג-2023, רשאי להמשיך ולשלוט או להחזיק אמצעי שליטה באותה חברה עד תום **ארבע שנים ושלושה חודשים** מיום התחילה כאמור, במקום **שלוש שנים**, ואם בתקופה האמורה פחת שיעור החזקותיו של הבנק באמצעי השליטה בחברה ל-40% או פחות ו-25% לפחות מאמצעי השליטה בחברה הונפקו לציבור – עד תום **חמש שנים ושלושה חודשים** מיום התחילה, במקום **ארבע שנים**.

עדכוני רגולציה

1. היתר כללי למתן שירותים בנקאיים מסוימים (מיום 16.6.2024)

ביום 16 ביוני 2024 פורסם על ידי הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל היתר כללי חדש למתן שירותים בנקאיים מסוימים ("**ההיתר**" או "**ההיתר החדש**").

לאור תמורות טכנולוגיות משמעותיות שחלו בשנים האחרונות במערכת הבנקאית, חל גידול בשיעור הפעולות הבנקאיות המבוצעות בערוצי בנקאות דיגיטליים על חשבון ביקורים פיזיים בסניפים. הירידה בביקורים בסניפים הובילה לתהליך של מיזוג וסגירת סניפים קבועים – תהליך שמאפיין מדינות מפותחות רבות. ברם, עדיין קיימים סניפים פעילים רבים המתנהלים באופן שוטף. על מנת לשפר את נגישות השירותים הבנקאיים הפיזיים לכלל הלקוחות, הפיקוח על הבנקים פרסם היתר עדכני למתן שירותים בנקאיים מסוימים.

ההיתר החדש מרחיב את השירותים הבנקאיים **הפיזיים** שבנק רשאי לספק ללקוחותיו מחוץ לכותלי הסניף. הוא מאפשר להעניק לכלל הלקוחות שירותים בנקאיים **בסיסיים** מחוץ לסניף, ואילו ללקוחות שמתקשים באופן אובייקטיבי להגיע לסניף – את **כלל** השירותים הבנקאיים. הרחבה זו מתווספת לאפשרות קיימת, לפיה ניתן לספק שירותים בנקאיים מחוץ לכותלי הסניף ללקוחות בעלי הבנה פיננסית.

להלן עיקרי ההיתר:

- תאגידים בנקאיים יהיו רשאים לספק לכלל לקוחותיהם שירותים שונים **מחוץ לכותלי הסניף באמצעות עובד בנק שהוסמך לכך**, ובכלל כך פתיחת חשבון, ביצוע פעולות שוטפות ונפוצות בחשבון, צירוף או גריעה של שותף בחשבון, הנפקת כרטיס חיוב ומסירתו, העמדת אשראי למעט אשראי לדיור, קבלת ביטחונות והפקדת כספים לפיקדון.
- ביחס ללקוחות בעלי קושי אובייקטיבי להגיע לסניף וכן ביחס ללקוחות בעלי הבנה פיננסית, התאגידים הבנקאיים יוכלו לנהל עסקים ולספק **בכל מקום** שירותים בהתאם לקריטריונים ייעודיים שייקבעו על ידם (ביחס לכל אחד מסוגי הלקוחות כאמור), למעט שירותים של סחר חוץ, עסקאות עתידיות ויהלומים, על ידי עובד הבנק שהוסמך לכך.
- תאגידים בנקאיים יהיו רשאים לבצע את הפעולות הבאות (מחוץ לכותלי הסניף) שלא באמצעות עובד הבנק:
  - להחתים לקוחות על הסכם למתן אשראי לרכישת רכב ועל צרופותיו, לרבות מסמכי שעבוד, **בנקודות מכירה**;
  - לקבל כספים ושיקים מידי לקוחות הבנק ולהעביר כספים ושיקים ללקוחות הבנק, **באמצעות חברת בלדרות** שתהיה שלוחה של הבנק.
  - להחתים ערב על ערבות **בפני עורך דין או רואה חשבון** שהוסמכו לכך בידי הבנק המוטב.
  - השירותים הבנקאיים והפעולות כאמור לעיל יתאפשרו בכפוף לקיום מספר תנאים, בקבוע בהיתר, ובכלל זאת קביעת מדיניות ונהלים סדורים ותיעוד מלא של השירותים הניתנים ללקוחות.

2. **בנק ישראל מאריך את מתווה הסיוע המקיף שאומץ על ידי הבנקים לטובת לקוחות המערכת הבנקאית בהתמודדות עם השלכות מלחמת "חרבות הברזל"** (מיום 23.6.2024)

ביום 23 ביוני 2024 בנק ישראל הודיע כי האריך את מתווה הסיוע המקיף שאומץ על ידי הבנקים לטובת לקוחות המערכת הבנקאית בהתמודדות עם השלכות מלחמת "חרבות הברזל" ("**מתווה הסיוע**").

המתווה יוארך בשלושה חודשים נוספים, עד לתאריך 30.9.2024 באופן הבא:

- **דחיית תשלומי הלוואות ומשכנתאות**: התקופה להגשת הבקשות לדחיית הלוואות במסגרת מתווה הסיוע תוארך בשלושה חודשים נוספים;
- **פטור מתשלום מרבית עמלות חשבון העו"ש ומריבית על יתרת חובה בחשבון עו"ש**: הקלות אלו יוארכו בשלושה חודשים עבור אוכלוסיית המעגל הראשון (כהגדרתה במתווה הסיוע);
- **הפטור מריבית על יתרת חובה בחשבון עו"ש עסקי (עד יתרת חובה של 30,000 ש"ח) לבעלי עסקים (המשתייכים לאוכלוסיית המעגל הראשון) הורחב** – הפטור יינתן בעת לעסק עם מחזור פעילות שנתי של **עד 10 מיליון ש"ח** (במקום 5 מיליון ש"ח); ו-
- **המשך מתן הטבות באופן יזום לחיילי מילואים שנמצאים בשירות פעיל**: פטור מעמלות וספיגת ריבית ביתרת חובה בעו"ש ובחשבון העסקי בהתאם לתנאי המתווה (ביחס לאוכלוסיית המעגל הראשון) ימשיכו להינתן בצורה יזומה על ידי הבנקים לתקופה של שלושה חודשים נוספים.

3. עדכון של המדיניות והתנאים הכלליים למתן היתרי החזקה בתאגידים בנקאיים, בנותני שירותי תשלום בעלי חשיבות יציבותית ובתאגידי החזקה בהם, לגופים המנהלים כספי לקוחות (מיום 7.7.2024)

ביום 7 ביולי 2024, הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל פירסם עדכון של המדיניות והתנאים הכלליים למתן היתרי החזקה בתאגידים בנקאיים, בנותני שירותי תשלום בעלי חשיבות יציבותית ובתאגידי החזקה בהם, לגופים המנהלים כספי לקוחות ("**העדכון**", ו-"**המדיניות**", בהתאמה).

לפי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, כל החזקה באמצעי שליטה בתאגידים בנקאיים העולה על 5%, מחייבת קבלת היתר החזקה מנגיד בנק ישראל לאחר התייעצות בוועדת הרישיונות. המדיניות מאפשרת לבעלי שליטה בגופים המנהלים כספי לקוחות (קרי קופות גמל, מבטחים וקרנות נאמנות), להחזיק **בשיעור של עד 7.5%** מאמצעי השליטה בתאגידים בנקאיים, בכפוף לקבלת היתר מנגיד בנק ישראל. המדיניות נועדה לתמוך בהגדלת הסחירות של מניות התאגידים הבנקאיים, ולאפשר לציבור הרחב להגדיל את השקעותיו במניות התאגידים הבנקאיים.

על פי העדכון למדיניות, בין היתר, הוסרה ההגבלה שחלה עד כה על קופות הגמל והמבטחים (הנשלטים על ידי מבקש ההיתר) שלא להחזיק יותר מ-5% בתאגיד הבנקאי (ובלבד שהחזקת אמצעי שליטה בשיעור העולה על 5% ועד לתקרת ההיתר (7.5%) תהיה בכספי לקוחות בלבד); נוספה דרישה מבעל השליטה לוודא שמתבצעים ניטור ומעקב שוטפים אחר שיעור החזקותיו בתאגידים שההחזקה בהם טעונה היתר; נוספה דרישה מבעל השליטה לעדכון הפיקוח על הבנקים ככל שמתנהלים מול רשות הפיקוח הרלוונטית תהליכים מתקדמים לשינוי בבעלי השליטה בגופים המנהלים כספי לקוחות שבשליטתו, טרם ביצוע השינוי; וכן נוסף תנאי הקובע כי חריגה מתנאי ההיתר, לרבות מדרישת הדיווח, תהווה עילה לביטולו.

4. **הוראת דיווח חדשה למערכת הבנקאית כשלב נוסף בקידום שוק האיגוח בישראל** (מיום 17.7.2024)

נבקש להביא לידיעתכם כי ביום 17 ביולי 2024 פורסמה הוראת דיווח חדשה למערכת הבנקאית כשלב נוסף בקידום שוק האיגוח בישראל ("**הוראת הדיווח**").

על פי החוזר הנלווה להוראת הדיווח, בנק ישראל פועל לקדם את שוק האיגוח בישראל, המאפשר את שיפור זרימת האשראי במשק באופן יעיל בכך שהוא מקצר ומוזיל את תהליך התיווך הפיננסי. איגוח תיקי אשראי יאפשר לספקי האשראי לפנות הון להעמדת אשראי חדש ולהרחיב את היצע האשראי. מכשיר האיגוח צפוי להוזיל את מקורות המימון עבור ספקי האשראי החוץ בנקאיים ובכך להגדיל את התחרות בשוק האשראי.

לפי החוזר, תנאי מקדים והכרחי לאיגוח הוא היכולת של חברות הדירוג השונות לבצע הערכה של הסיכונים בתיקים הרלוונטיים ולדרג אותם. הוראת הדיווח החדשה תאפשר פרסום מידע סטטי ודינמי על השוק על מנת לתת מענה למתודולוגיות הדירוג המקובלות. כמו כן, המידע שיתקבל בהוראה יספק לפיקוח על הבנקים הערכת סיכונים טובה ומתקדמת יותר של שוק המשכנתאות וכן הנגשה של מידע חשוב על האשראי לדיור למקבלי ההחלטות.

להלן עיקרי ההוראה:

- חובת הדיווח על פי ההוראה חלה על כל תאגיד בנקאי שיתרת האשראי לדיור באחריותו עולה על חמישה מיליארד ש"ח.
- הדיווח הינו בגין פעילות הבנק (על בסיס לא מאוחד) במשרדי ישראל בלבד.
- יש להגיש את הדוח בתוך 40 יום מתום הרבעון.
- הרכב הדוח – הדוח כולל חמישה סוגי דיווחים: מחזור פנימי בבנק, פירעון מוקדם, נתונים על יתרת הלוואות בפיגור, נתונים על הלוואות שהיו בפיגוע ויצאו ממנו ומימוש נכסים.

5. הודעת בנק ישראל בדבר הצטרפות גופים חוץ בנקאיים חדשים לשוק התשלומים בישראל (מיום 19.8.2024)

נבקש להביא לידיעתכם כי ביום 19 באוגוסט 2024, בנק ישראל הודיע על התפתחות ניכרת בפתיחת שוק התשלומים בישראל לשחקנים נוספים: שלושה גופים חוץ בנקאיים החלו לפעול לראשונה באופן ישיר בהעברת תשלומים בתשתיות השוק הפיננסי.

שלושת הגופים הם **Grow Payments Ltd., גלובל רמיט - שירותי מטבע בע"מ** ו**אופק אגודת אשראי שיתופית בע"מ**. גופים אלה מספקים שירותי תשלום שונים לציבור בישראל, באמצעות תשתיות שונות:

- תשתית זיכויים והעברות בזמן אמת (זה"ב), שהינה הסולק הסופי במשק ואשר מופעלת על ידי בנק ישראל;
- תשתית תשלומים בכרטיסי חיוב, המופעלת על ידי חברת שירותי בנק אוטומטיים בע"מ (שבא); ו-
- תשתית העברות זיכויים, חיובים ותשלומים מידיים, המופעלת על ידי חברת מרכז סליקה בנקאי בע"מ (מס"ב).

בהתאם להודעת בנק ישראל, פתיחת השוק לגופים חוץ בנקאיים נועדה להגביר את התחרות, להוזיל עלויות, לשפר את השירותים המוצעים לציבור הרחב ולהגדיל את הנגישות לשירותים פיננסיים מתקדמים.

6. הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 369 בדבר ניהול סיכוני מודלים (מיום 21.8.2024)

עוד נבקש להביא לידיעתכם כי ביום 21 באוגוסט 2024 פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 369 בדבר ניהול סיכוני מודלים ("**ההוראה**"), המבוססת על האסדרה הרגולטורית האמריקאית (ה-OCC וה-FED). מועד תחילת ההוראה הינו 21.8.2025.

לפי דברי ההוראה, לצד היתרונות הגלומים בשימוש במודלים בכלל היבטי הפעילות של תאגידים בנקאיים לצורך קבלת החלטות עסקיות ולניהול סיכונים, כרוכים בהם גם סיכונים הגוררים עלויות ישירות ועקיפות. ההוראה כוללת הנחיות בדבר ניהול אפקטיבי של סיכוני מודלים, לרבות על ידי תיקוף המודלים, ביסוס מנגנוני ביקורת ביחס לממשל תאגידי תקין, חידוד נהלים ומדיניות, מבנה ארגוני הולם ובניית מערך תמריצים נאות.

לפי דברי ההוראה, הנחיותיה חלות ביתר שאת על מודלים הכוללים שימוש או התבססות על **בינה מלאכותית (AI)**. מודלים המבוססים על בינה מלאכותית עשויים להיות יעילים יותר, אך גם עלולים לחשוף את התאגידים הבנקאיים לסיכונים חדשים או להעצים סיכונים קיימים (למשל: הטיה או אפליה לא מכוונת הגוררת סיכוני מוניטין וציות).

בהתאם לכך, ההוראה קובעת כי תאגידים בנקאיים הנעזרים במודלים המבוססים על בינה מלאכותית נדרשים לנהל סיכונים תוך מתן דגש על ההיבטים הבאים:

- הוגנות המודלים בהיבטי הטיה או אפליה;
- אחריותיות (accountability) המותאמת למודלי בינה מלאכותית תוך תשומת לב למידה ולאופן שבו מתקיימת מעורבות אנושית;
- עיצוב מנגנוני הביקורת בהליכי קבלת ההחלטות; ו-
- שקיפות (transparency), בדגש על יכולת הסבר לתוצאות המושגות, תיעוד מקיף לרכיביו השונים של המודל ולדרכי פעולתו, וכן מתן גילוי נאות לכך שלא ייגרעו זכויות של המושפעים מהמודל לקבל מידע ולערער על התוצאות במקרה הצורך.

7. הוועדה המוניטרית החליטה להותיר את הריבית ללא שינוי ברמה של 4.5% (מיום 28.8.2024)

לפי הודעת הוועדה המוניטרית של בנק ישראל מיום 28 באוגוסט 2024, מלחמת 'חרבות ברזל' ממשיכה לשאת בחובה השלכות כלכליות משמעותיות, הן על הפעילות הריאלית והן על השווקים הפיננסיים, ובנגזרת מכך, פרמיית הסיכון של המשק עדיין שרויה ברמה גבוהה. לאור האמור החליטה הוועדה המוניטרית להותיר את ריבית בנק ישראל על 4.5%.

עדכוני פסיקה

1. חדל"ת 33944-11-22 אגנטק (1987) בע"מ נ' עו"ד ישראל בבר נאמן מדליס בע"מ (בית המשפט המחוזי בלוד, לפני כבוד השופטת עירית וינברג-נוטוביץ)

השורה התחתונה:

א- סיווג עסקה כעסקת ליסינג מימוני נבחנת על-פי כלל נסיבות המקרה ולא די בתבחינים שפורטו **בהלכת הפועלים ליסינג** (כגון היחס בין התשלום התקופתי ושווי השוק של דמי השכירות; היחס בין שווי הנכס והיוון התשלומים התקופתיים; וקיומה של אופציית רכישה וערכה) כדי לקבוע קטגורית את סיווגה.

ב- הודעת ביטול שנמסרה לחברה ערב כניסתה להליכי חדלות פירעון לא מקנה זכות לספק לקבל בחזרה ציוד שתמורתו לא שולמה במלואה, שכן הדבר ייחשב העדפת נושים אסורה.

ג- במקרה בו מתקיימת מערכת יחסים מסחרית ארוכת טווח בין הצדדים לא ניתן להסתפק באזכור תניית שימור בעלות על-גבי חשבונית לצורך קיום שיור בעלות.

פסק הדין בקצרה

- חברת פורום השלושה בע"מ ("**פורום**") מפעילה חדרי כושר, ולשם כך ביקשה להצטייד בציוד מתאים מחברת אגנטק (1987) בע"מ ("**אגנטק**"). לאחר קבלת הצעת מחיר, התקשרה פורום עם מדליס בע"מ ("**החברה**" או "**חברת המימון**"), העוסקת במתן אשראי חוץ בנקאי, לצורך מימון רכישת הציוד מאגנטק. הצדדים סיכמו כי החברה תשלם בהמחאה (שיק) דחויה לאגנטק את מרבית עלות הציוד

- לאחר שהועברה ההמחאה הדחויה על-ידי חברת המימון לאגנטק, הועבר הציוד לידי פורום ונרשם עליו שעבוד לטובת החברה. משהחברה הודיעה כי לא תוכל לפרוע את ההמחאה הדחויה, פנתה אגנטק לפורום בהודעה על ביטול ההסכם וביקשה לאסוף את הציוד, אך מנגד נטען כי הציוד הינו בבעלות חברת המימון, ולאור כניסתה להליכי חדלות פירעון לא ניתן להשיבו. לאור האמור, הגישה אגנטק תובענה **למתן סעד הצהרתי לפיו היא בעלת הציוד**.

- לטענת אגנטק, עסקת היסוד נערכה בינה ובין פורום, ואין לראות בחברה כרוכשת הציוד אלא כגורם ממן בלבד עבור פורום, אשר התקשרה מולה בעסקת **ליסינג מימוני**, קרי כעסקת הלוואה לפיה החברה אמורה היתה להעמיד לפורום הלוואה לביצוע הרכישה, ולא כעסקת שכירות, במסגרתה השכירה החברה לפורום את הציוד. לחילופין, נטען כי הציוד נותר בבעלות אגנטק לאור ביטול ההסכם עובר לפתיחה בהליכי חדלות הפירעון. כן נטען כי אגנטק בעלת זכות בעלות בציוד מכוח תניית שימור בעלות אשר הופיעה בחשבונית המס שהנפיקה לחברה.

- מנגד, טען נאמן חברת המימון כי הציוד נרכש על-ידה וכי פורום ציינה במפורש כי היא שוכרת בלבד את הציוד והיא אינה טוענת לבעלות בו. כן נטען כי הודעת הביטול שנשלחה על-ידי אגנטק סמוך לפתיחה בהליכי חדלות פירעון מהווה ניסיון להעדפות נושים אסורה. לבסוף, נטען כי תניית שימור הבעלות אינה עומדת בהוראות החוק והפסיקה.

<u>זהות הרוכשת</u>

- לטענת אגנטק יש לראות בפורום, ולא בחברה, כרוכשת ולסווג את ההסכם בין פורום לחברה כהסכם ליסינג מימוני לאור התקיימות הנסיבות שפורטו בעניין ע"א 2462/97 **הפועלים ליסינג בע"מ נ' טיפול שורש, ניהול ושירותים למרפאות שיניים** (ישראל מספר 1) בע"מ ("**הלכת הפועלים ליסינג**").

- פסק דין זה עסק בשאלה באיזו סיטואציות יש לראות בעסקאות ליסינג כמהוות "עסקאות אשראי", ועקב כך להחיל עליהן את חוק הריבית, תשי"ז-1957. בפסק הדין נקבע כי לאור הגיוון הרב של עסקאות הליסינג המימוני והמהות הכלכלית השונה שיכולה להיות לעסקאות שונות, **אין לקבוע כלל קטגורי** ביחס לסיווג העסקה כעסקת אשראי, ויש לבחון את העסקה על-פי מהותה, ובתוך כך עמד על מספר תבחינים רלוונטיים: (א) היחס בין התשלום התקופתי ובין שווי השוק של דמי שכירות הנכס; (ב) היחס בין שווי השוק הנוכחי של הנכס ובין היוון זרם התשלומים התקופתיים על-פי הסכם הליסינג; (ג) קיומה של אופציית הרכישה וערכו של התשלום הנדרש למימושה של אופציה זו; (ד) מספר הצדדים לעסקה; (ה) השיקולים אשר הביאו את מקבל הנכס לכריתת הסכם הליסינג ונסיבות כריתת העסקה.

- לטענת אגנטק, העסקה עומדת בתבחינים האמורים ולכן יש לראות בה עסקת ליסינג מימוני. ביהמ"ש **דחה** טענה זו, תוך אמירה כי אשר לטענה בדבר סיווג העסקה כעסקת ליסינג מימוני, נקבע כי בהתאם להלכת הפועלים ליסינג, **אין בהתקיימות איזה מהתבחינים שפורטו בה כדי לקבוע קטגורית כיצד יש לסווג עסקה ועל כל מקרה להיבחן על פי כלל נסיבותיו.** במקרה הקונקרטי נקבע כי לצד התקיימות תבחינים המצביעים על העסקה כעסקת ליסינג מימוני (דוגמת תשלום המשקף החזר קרן בתוספת ריבית ואופציה לרכישת הציוד באחוז נמוך מעלותו בסיום התקופה), קיימים גם סממנים המשקפים הסכם שכירות, כגון קביעה מפורשת בהסכם שהחברה היא בעלת הציוד וזכותה לשעבד או להמחות את זכויותיה בציוד ללא הסכמת הפורום. לעמדת ביהמ"ש, הטעמים האחרונים מטים את הכף לסיווג ההסכם כהסכם שכירות.

- כן נדחו טענותיה של אגנטק לפיהן יש לראות בפורום כרוכשת מטעמים נוספים, תוך קביעה כי אין ברישום שעבוד על-ידי פורום לטובת החברה להעיד על בעלותה של אגנטק בציוד, שכן יכול שהדבר נעשה מתוך משנה זהירות.

<u>בעלות בציוד מכוח ביטול ההסכם או תניית שימור בעלות</u>

- אשר לטענה בדבר ביטול ההסכם, הפנה ביהמ"ש לסעיף 25 לחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, תשע"ח-2018 ("**החוק**"), הקובע כי עם מתן צו לפתיחת הליכים: "(1) **נכסי קופת הנשייה יעמדו לפירעון חובות העבר של התאגיד והוצאות הליכי חדלות הפירעון, בלבד; (2) לא ייפרעו חובות העבר של התאגיד מנכסי קופת הנשייה אלא לפי הוראות חוק זה**". מכאן, קבע בית המשפט כי במצב הדברים הקיים, אף אם הודעת הביטול נמסרה לחברה לפני כניסתה להליכי חדלות פירעון, אין לאגנטק זכות לקבל בחזרה את הציוד, שכן הדבר ייחשב העדפת נושים אסורה וכי עליה להיפרע בהתאם לסדר הנשייה הקבוע בחוק. כן צוין כי הציוד שועבד על-ידי החברה לגורמים נוספים ועל כן קיימות זכויות עדיפות על אלו של אגנטק.

- אשר לתניית שימור הבעלות, ציין ביהמ"ש כי הנושא מוסדר בסעיף 251 לחוק וכי בע"א 46/11 **ויטה פרי הגליל (החדשה) בע"מ נ' עו"ד חנית נוב כונסת נכסים ואח'** ("**הלכת פרי הגליל**") קבע ביהמ"ש מספר כללי אצבע לבחינת טענה לשימור בעלות. בהתאם לכללי האצבע האמורים יש להבחין בין צדדים שמתקיימת ביניהם מערכת יחסים מסחרית ארוכת טווח ובין צדדים שמבצעים עסקה מזדמנת בסדר גודל קטן יחסית. כאשר מדובר במערכת יחסים ארוכת טווח ראוי שהצדדים יציינו את תניית שימור הבעלות בהסכם מסודר, ולא יסתפקו בהסכמה בע"פ או אזכור על גבי חשבונית או תעודת משלוח. כן צוין כי על הטוען לשימור בעלות להוכיח כי הוא שמר על מנגנונים פרקטיים של פיקוח ושליטה המעידים על בעלותו הנמשכת בנכס.

- בנסיבות המקרה, קבע ביהמ"ש כי תניית שימור הבעלות אינה עומדת בתנאים הנדרשים. זאת, שכן היא מצוינת באותיות קטנות בשולי החשבונית שהופקה לחברה, שאינה חתומה על-ידי החברה, ובראי אופי מערכת היחסים המסחרית הנמשכת בים הצדדים מעבר לעסקה זו. כן צוין כי אגנטק לא הוכיחה כי שמרה בידה מנגנוני פיקוח ושליטה המעידים על בעלות וכי הציוד כלל לא הוחזק על ידי החברה, שהיא הצד כלפיו נטען לזכות שיור בעלות.

<u>וכעת – להחלטה</u>

לאור הקביעה כי החברה, ולא הפורום, רכשה את הציוד; והקביעות לפיהן הודעת הביטול לא מקנה זכות לקבלת הציוד, ותניית שימור הבעלות לא עומדת בדרישות הדין – **דחה ביהמ"ש את בקשת אגנטק.**

2. <u>חדל"ת (מחוזי תל אביב-יפו) 36313-08-23 וסטו בע"מ נ' פאשה רומנובסקי</u> (לפני כבוד סגן הנשיא חגי ברנר)

<u>השורה התחתונה:</u>

א- עניינו בבקשה לאישור הסדר נושים שגובש בארה"ב לצורך אכיפתו בישראל. בהתאם לחוק האכיפה (כהגדרתו להלן) נקבע בפסיקה **שנדרש שבימ"ש ישראלי <u>יאשר</u> הסדר נושים שנערך בחו"ל לפי הדין הישראלי לצורך אכיפתו על כלל הנושים, ולא ניתן להסתפק בצו <u>הכרה</u> בלבד.**

ב- ביהמ"ש ציין **שככלל הוא אינו נוטה להתערב** בשיקול דעתם של הנושים בבואם לאשר הסדר או לדחותו, לכן קל וחומר שלא ייטה להתערב אם ההסדר כבר נבחן היטב בפורום זר ואושר בתום הליך של בירור התנגדויות.

ג- עוד צוין כי ביהמ"ש לא יאשר הסדר שגובש ואושר בחו"ל, רק אם התקיימו נסיבות חריגות, בהתאם לסעיף 316 לחוק חדלות פירעון (כהגדרתו להלן) ובהתאם לחריגים שנקבעו בפסיקה (אם ההסדר: (א) נגוע בחוסר הגינות מצד נושים; (ב) נוגד את תקנת הציבור; (ג) כרוך בהפרת דין; (ד) נגוע בפגם מהותי. כמפורט להלן). **במקרה דנן, נקבע שהוסרה כל מניעה, לא אותרו חריגים כאמור וההסדר אושר בכפוף לתנאים מסוימים.**

פסק הדין בקצרה

חברת וסטו בע"מ ("**וסטו**") עמדה בראש קבוצת תאגידים שרובם המכריע התאגדו ופעלו מחוץ לישראל, שעיקר פעילותם היה בתחום הטכנולוגיה הפיננסית בתחום הביטוח (Insure-Tec) ("**המבקשות**" או "**החברות**"). בעניין המבקשות נפתחו הליכי חדלות פירעון במדינת דלאוור בארצות הברית לאחר שוסטו נחשפה לתביעות ענק ונקלעה למצב של חדלות פירעון. בהתאם להוראות חלק ט' לחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018 ("**חוק חדלות פירעון**") ניתנו צווי הכרה, לבקשת המבקשות, לפיהם הליך חדלות הפירעון בארצות הבית הוכר כהליך זר משני ("הליך זר משני" מוגדר בסעיף 293 לחוק חדלות פירעון כ: "**הליך זר שאינו הליך זר עיקרי, המתנהל במדינה זרה שבה מקיים החייב פעילות כלכלית שעניינה מסחר בטובין או מתן שירותים, הכרוכה בהעסקת כוח אדם ואינה ארעית**"). במסגרת ההליכים בארצות הברית גובש הסדר חוב בתמיכתם של נושים המחזיקים בכ-96% מערך הנשייה ("**ההסדר**").

בבקשה זו נדרש בית המשפט להכיר, לאכוף ו/או לאשר בישראל את ההסדר. בית המשפט קבע כי אמנם הליך ההכרה בהסדר מוצה, עת ניתן צו הכרה בהליך בארה"ב כהליך זר משני כאמור, אולם יש צורך שבית המשפט הישראלי גם יאשר את ההסדר כדי להכשיר את אכיפתו על כלל הנושים בהתאם לחוק אכיפת פסקי-חוץ, התשי"ח-1958, והכלל שנקבע בפסיקה לפיו יש צורך שביהמ"ש ישראלי יאשר הסדר חוב שנערך בחו"ל כדי לאכוף אותו על כל הנושים. לצורך אישור הסדר שכזה, יש לברר אם עומד בדרישות הדין בישראל (חדל"ת (מחוזי תל אביב-יפו) 29661-04-22 **אסף רביד נ' הממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי** (נבו 13.2.2023); חדל"ת (מחוזי תל אביב-יפו) 68916-12-19 **OOO BE ASH BEHA (בפירוק) נ' תדביק-פק בע"מ** (נבו 24.11.2020); רע"א 9071/20 **OOO BE ASH BEHA - מפרק החברה מר פינצ'וק סרגיי נ' תדביק-פק בע"מ** (נבו 12.04.2021)).

אישור הסדר נושים שגובש בחו"ל בישראל

סעיף 316 לחוק חדלות פירעון קובע: "על אף האמור בחלק זה, הרשות המוסמכת בישראל רשאית להימנע מהפעלת סמכות לפי חלק זה, ובכלל זה הכרה בהליך זר לפי סעיף 301 ומתן סעד לפי סעיפים 302 עד 304, אם יש בהפעלת הסמכות כדי **לפגוע בתקנת הציבור** או הוכח לבית המשפט כי מתקיים אחד מאלה: (1) ההליך הזר **התנהל במרמה**; (2) **האפשרות שניתנה לחייב לטעון את טענותיו** ולהביא את ראיותיו בהליך הזר **לא היתה סבירה** לדעת בית המשפט." עם זאת, לצד סעיף 316, בית המשפט הדגיש כי עומד לרשותו "ארסנל" הכלים הרגילים, ועליו לשקול את כל השיקולים הרלוונטיים לבחינת חוקיות ההסדר (כמפורט להלן). עוד צוין, כי בית המשפט מחויב למידה של ריסון עצמי בהתערבות בהסדר שכבר אושר הפורום הזר, אולם עליו לוודא שההסדר לא פוגע בעקרונות היסוד של דיני חדלות פירעון בישראל.

הערת צד של גורניצקי בעניין פסק הדין – בלב הבקשה לעיל עומדות התנגדויות שהוגשו לבית המשפט כנגד אישור ההסדר בישראל. במילים אחרות, נוכח הבקשה לאישור ההסדר מחדש בבית המשפט בישראל, ניתנה לנושים האפשרות להגיש התנגדות לאישור ההסדר ואכן הוגשו מספר התנגדויות על ידי דירקטורים ומועסקים לשעבר בוסטו. לצורך בירור ההתנגדויות אלו הוגשה תגובה מצד בעל תפקיד זר של המבקשות, ובהמשך אף הושג סיכום בינו לבין חלק מהמתנגדים בעניין דרגות הנשייה וזכויותיהם ביחס להסדר. ביהמ"ש דחה התנגדויות אחרות שעמדו על הפרק, מטעמים שונים, וקבע שההסדר לא נועד לנשל את המתנגדים או לחסום דרכם לערכאות, והפנה את המתנגדים למצות זכויותיהם במסגרת תביעות חוב, כמו ייתר הנושים.

בעניינו, ביהמ"ש ציין כי ככלל הוא אינו נוטה להתערב בשיקול דעתם של הנושים בבואם לאשר הסדר או לדחותו, ואף אם סבר שטעו הנושים בשיקול דעתם והיה מגיע לתוצאה אחרת לו עמד בנעליהם, עליו לכבד את רצונם (ע"א 9555/02 **זידאן זידאן נ' ברית פיקוח לקואופרציה החקלאית העובדת בע"מ**, פ"ד נט(1) 538, 550 (2004); ע"א 3782/09 **לגין אריזות מזון בע"מ נ' בנק לאומי לישראל בע"מ** (נבו 25.02.2014). ביהמ"ש הדגיש שכלל זה נכון שבעתיים כאשר **מדובר בהסדר שאושר בפורום זר** ונבחן היטב על ידי בית משפט זר בתום הליך של בירור ההתנגדויות. ביהמ"ש ציין כי **לכלל כיבוד רצון הנושים יש מספר חריגים בפסיקה**, למשל: (א) ההסדר נגוע בחוסר הגינות מצד הנושים; (ב) אישור ההסדר כרוך בהפרת דין; (ג) ההסדר נוגד את תקנת הציבור; (ד) ההסדר שנגוע בפגם יסודי.

<u>וכעת – להחלטה</u>

בית המשפט קבע שניתן לאשר את ההסדר בישראל בכפוף לתנאים מסוים, המבוססים על הצהרותיו של בעל התפקיד הזר ועל ההסכמות שהושגו בהליך. ביהמ"ש נימק כי הוסרה כל מניעה אפשרית לאישור ההסדר, הושג סיכום בנקודות העקרוניות במחלקות בין בעל התפקיד הזר לבין חלק מהמתנגדים והוסרו יתר ההתנגדויות. כמו כן, לא נמצא שההסדר נגוע בחוסר הגינות או נוגד את תקנת הציבור או כרוך הפרת דין או כולל פגם יסודי וכיו"ב, שעשויים להצדיק את פסילתו בישראל לאחר שאושר בארה"ב.

המידע הכלול במסמך זה הינו מידע כללי ותמציתי בלבד, אינו מחליף את הצורך בעיון מעמיק בנוסח המלא של ההחלטה/הפרסום/הוראת החוק הרלוונטיים, אינו מהווה חוות דעת משפטית או ייעוץ משפטי ואין להסתמך עליו בכל דרך ואופן שהם. לקוחותיו של משרד גורניצקי עשויים להיות בעלי עניין בתכנים המוזכרים במסמך זה.